

В.М. БОГОЛЮБОВ (УКРАЇНА, КИЇВ)
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ЕКОЛОГІВ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ СУСПІЛЬСТВА ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Київ, Героїв Оборони 15, 03041; volbog@ukr.net

The article deals with ways of creating professional competence of masters in environmental sustainability. The model was developed based on the analysis of production functions and typical tasks.

Оскільки готовність майбутнього фахівця до професійної діяльності визначає його професійну компетентність, а остання визначається його здатністю через набуті знання, вміння і навички (засвоєні компетенції) забезпечувати виконання передбачених Галузевим стандартом вищої освіти (ГСВО) виробничих функцій, при розробці педагогічної моделі була поставлена задача визначити співвідношення між цими функціями. Для цього було проаналізовано складники професійної компетентності, виділені нами з врахуванням ключових компетенцій: базові компетенції – включають знання, стосовно майбутньої професійної ролі, і вміння, які формуються на основі соціально-особистісних і загально-наукових компетенцій; ключові компетенції – включають знання та вміння, що забезпечують можливість здійснювати професійну діяльність, і які формуються на основі інструментальних та спеціально-професійних компетенцій.

Як правило, побудова моделі діяльності будь-якого фахівця потребує додаткових досліджень його виробничих функцій і типових задач діяльності з врахування емоційно-мотиваційного фону навчального процесу щодо виконання майбутнім фахівцем кожної з виробничих функцій і його професійних вподобань. У змісті освіти, закріпленому ГСВО України для напряму підготовки 6.040106, ми вибрали комплекс з 5-ти, найбільш типових для ОКР «Магістр» (на думку експертів), виробничих функцій та типових задач професійної діяльності, які повинен опанувати випускник ВНЗ ОКР бакалавр і магістр в умовах переходу суспільства до сталого розвитку (СР), це: дослідницька, прогностична, контрольна, управлінська і технічна виробничі функції.

Узагальнюючи підходи до структури професійної діяльності, було запропоновано до загальносистемних професійно-орієнтованих компетенцій фахівця-еколога в умовах переходу суспільства до СР віднести наступні вміння: забезпечувати дотримання екологічного законодавства, державних стандартів; враховувати екологічні закони; приймати оптимальні рішення в умовах ресурсних та екологічних обмежень; сприяти виконанню положень екологічної політики для сприяння переходу суспільства до СР; забезпечувати дотримання соціальної справедливості і мінімізувати використання природних ресурсів (територіальних, водних, енергетичних, мінеральних тощо).

Згідно з рекомендаціями експертів ЄЕК ООН, в основі підготовки документів для організації навчального процесу повинні лежати навчальні плани. При цьому, слід переглянути підручники та інші навчальні матеріали з точки зору відображення освітніх підходів, що впливають із змісту компетенцій. Це означає, що в моделі формування професійної компетентності майбутніх фахівців (магістрів-екологів, магістрів держслужби і магістрів-педагогів, зокрема) повинна знайти місце вимога до розробки відповідного навчально-методичного забезпечення освіти для сталого розвитку.